

SEPREP Ung

- et nytt Tverrfaglig Utdanningsprogram

Kari Tenmann



Kari Tenmann er psykologspesialist og avdelingsjef ved BUP Vest, Diakonhjemmets sykehus i Oslo.

12. oktober 2010 starter et nytt skudd på SEPREP-stammen. Da skal 35 deltakere fra barnevern, skole og BUP, i tillegg til bydelenes helse- og sosialtjenester og DPS, sette seg på skolebenken. Diakonhjemmet Sykehus v/ BUP Vest i Oslo har påtatt seg å være arrangør for dette programmet som retter seg mot forebygging og tidlig oppdagelse, behandling og oppfølging av psykose og alvorlig psykisk lidelse hos ungdom. En arbeidsgruppe med deltakere fra TIPS Sør-Øst, R-BUP, Vinderen DPS og Bydel Ullern har utformet et opplegg som munner ut i en studieplan i samarbeid med Høgskolen i Hedmark. Som før blir dette et studium som gir 60 studiepoeng etter avlagt eksamen.

Utgangspunktet er det mangeårige engasjementet i å få til gode miljøer, metoder og behandlingsmodel-

ler overfor mennesker med psykose, hvor forutsigbare og gode relasjoner mellom fagutøvere, brukere og deres familier er vesentlig. SEPREP Ung representerer en videreføring av dette perspektivet, hvor tidlig oppdagelse og forebygging er vektlagt. Samarbeid, motivasjonsarbeid og mobilisering av ungdommens og familiens ressurser kommer til å stå sentralt.

I kjølvannet av opptrappingsplanen er det oppsummert at tilbudet til barn og unge er blitt betydelig styrket. Likevel er det fortsatt store mangler. I Samhandlingsreformen kommer det tydelig fram at helse-tjenestene fortsatt er for fragmenterte til å møte brukernes behov, og at forebygging og tidlig innsats blir tapere i kampen mot mer spesialiserte tjenester. NOU 2009:22 om bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge, understreker at det fortsatt er et stort behov for kompetansebygging hos ansatte som møter risikoutsatt ungdom i ulike sammenhenger.

Dette stemmer godt med de lokale behovene for kompetansebygging i Diakonhjemmets opptaksområde, bydelene Ullern, Vestre Aker, Nordre Aker og Frogner. Bydel Ullern har gjennomført et tverrfaglig og tverretatlig prosjekt for å identifisere og fange opp ungdom i risiko, RISKBA. Dette prosjektet har omfattet skolehelsetjeneste, barnevern, psykisk helsetjeneste, ulike fritidstilbud og politi. Det er verdt å merke seg at de risikofaktorene som RISKBA har funnet hos sine ungdommer, er de samme som beskrives i retrospektive undersøkelser av forløp til alvorlig problematikk som psykose og rusmiddelmisbruk. Myten om at de vestlige bydelene er problemløse og velsmurte, har også fått en knekk: Det er mye skult problematikk og sterke utstøtingsmekanismer, mange søker videregående skole utenfor egen bydel og bruken av barnevernstjenester ligger over gjennomsnittet for resten av Oslo. Ingen av bydelene kan klare å løse alle typer problemer på egen hånd, og det er et stort behov for å utvikle kompetanse på tvers av bydelsgrensene.

Fra høsten 2010 introduserer Utdanningsetaten i Oslo et stort prosjekt som omfatter alle skolene på ungdomstrinnet, "Psykisk helse i Oslo-skolene". Et ledd i dette prosjektet er å høyne kompetansen i skolene

på å oppdage alvorlig problematikk hos elevene tidlig. SEPREP Ung blir et godt redskap både for å utvikle egen kompetanse, utvikle samarbeid og avklare rådgivnings- og henvisningsveier. I det hele tatt finnes det mange sammenfallende behov når det gjelder kompetanseutvikling: PPT har særlige utfordringer i grensesnittet mellom lærere, vansker og psykiske lidelser, og mange ganger er det behov for både tiltak i form av tilrettelagt undervisning og tiltak for å bedre psykiske helsevilkår for den samme eleven. BUP har en utfordring i å følge den raske utviklingen av kunnskap om tidlig oppdagelse og behandling som skjer for tiden, og bli gode både på å kjenne igjen og formidle kunnskap om psykoseutvikling og om hva som er god behandling. I DPS er barn og unge som pårørende et nytt og svært viktig kunnskapsfelt, og egen barneansvarlig er som vi vet en ny lovpålagt oppgave.

I utviklingen av SEPREP Ung har vi tatt utgangspunkt i naturlige og eksisterende møtearenaer, og programmet retter seg mot en bred gruppe: Ansatte som møter utsatte barn og ungdom der de ferdes og har sine aktiviteter i fritiden, ansatte i skolesektor og barnevernstjeneste, fastleger, politi og andre som har kontakt med risikoutsatt ungdom. Dette omfatter selvsagt også ansatte

i bydelenes helse- og sosialtjenester og i spesialisthelsetjenesten. Dette er godt utgangspunkt for å sette sammen tverrfaglige og tverretatlige veiledningsgrupper.

Det skjer mye forskning på psykose hos barn og ungdom, og vi får stadig mer overbevisende kunnskap om hvor viktig det er å komme tidlig til med behandling og gode tiltak. At de som treffer risikoutsatt ungdom til daglig har gode kunnskaper om risikofaktorer og tidlige tegn på psykose, kan være avgjørende for å snu en utvikling mot alvorlig psykisk lidelse og kronifisering for den enkelte ungdom. Det vil innebære et hav av forskjell både i selvopplevelse og livsmuligheter.

Vi ser på dette utdanningsprogrammet som et pilotprosjekt, og gleder oss til å ta fatt. Forhåpentligvis vil erfaringer herfra være til hjelp og inspirasjon for å få opp flere SEPREP Ung-programmer.

Mer om programmets mål og innhold finnes på www.TIPS.com, www.R-bup.no, www.seprep.no